ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านด้านสาธารณสุขมูลฐานของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

The Effectiveness of Performance of Village Health Volunteers Primary health care Service Delivery in municipality Phetchaburi, Phetchaburi Province

จารุกิตติ์ สุริโย*
Jarukit Suriyo

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยในการปฏิบัติงานที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขด้านสาธารณสุขมูลฐานในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่เป็นตัวแทนครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 130 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ไคสแควร์และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิผลการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านด้านสาธารณสุขของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้านมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก ลำดับแรกได้แก่ ด้านการฟื้นฟูสภาพ รองลงมาได้แก่ ด้านการป้องกัน ด้านการส่งเสริมสุขภาพ และด้านการรักษาพยาบาล ตามลำดับ ส่วนปัจจัยในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านด้านสาธารณสุขมูลฐานของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรีโดยรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านลักษณะสภาพแวดล้อม และด้านคุณลักษณะของบุคลากร ส่วนที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านนโยบายการจัดและการ และด้านลักษณะขององค์การ และ 2) ปัจจัยที่ในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านด้านสาธารณสุขมูลฐานของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณารายได้พบว่า ด้านลักษณะสภาพแวดล้อมและด้านนโยบายการจัดและการปฏิบัติ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

คำสำคัญ: ประสิทธิผล , การปฏิบัติงาน, อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน, สาธารณสุขมูลฐาน

* นักวิชาการสรรพากรปฏิบัติการ ,สังกัด สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 3 ,กรมสรรพากร ,กระทรวงการคลัง

Abstract

The research aimed to 1) To study the level of primary health care effectiveness of village health volunteers in Phetchaburi Municipality. Phetchaburi Province 2.) to study the factors that affect the performance of the volunteers. Republic happy with the effectiveness of primary health care practitioners. In the Phetchaburi Municipality, Phetchaburi Province, The sample consisted of 130 households living in Phetchaburi municipality. The tools used in this research were questionnaires. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation. And chi-square analysis and multiple regression analysis. The research found that 1) The results showed that the effectiveness of primary health care operations of village health volunteers of Phetchaburi municipality. Phetchaburi Province Overal and each aspect. There was a high level of effectiveness on each side, and the effectiveness were at the high level. The first was rehabilitation, followed by prevention, health promotion and medical treatment respectively. The effect on primary health care performance of village health volunteers of Phetchaburi municipality, Phetchaburi province When considering each aspect, the effectiveness were at the highest level as follows First, environmental aspects. Secondary order: The characteristics of the personnel followed. The level of effectiveness is great. The first is Policy, organization and secondary order: The characteristics of the organization followed. 2) Factors influencing performance have a causal relationship on effectiveness of health volunteers in primary health village villages of Phetchaburi Municipality Phetchaburi Province significantly at .001 when considering the income, it was found. Environmental aspects and policies, organization and practices. There was a significant causal relationship to the effectiveness of health volunteer performance at .001.

Keywords: Effectiveness, performance, village health volunteers, primary health care

บทนำ

แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมบทบาทของประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายสุขภาพ ให้มีศักยภาพ มีความเข้มแข็งในการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค มีวัฒนธรรมการดูแลรักษาสุขภาพที่ดีทั้งในระดับบุคคล ครอบครัวและช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคม โดยมาตรการพัฒนาศักยภาพแกนนำชุมชนและเครือข่ายสุขภาพ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) (คณะกรรมการอำนวยการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข, 2555, หน้า 27-28)

ปัญหาในภาพรวมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พบว่าปัญหาจิตสำนึกการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ส่วนใหญ่จะภาคภูมิใจที่ได้เป็นของอาสาสมัครสาธารณสุขแต่ยังยึดติดกับผลประโยชน์และสิ่งตอบแทนได้จากการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และการให้ความรู้กับประชาชนยังขาดความชัดเจนในการปฏิบัติงาน (สุพนจ์ จิตสงวนสุข, 2543, หน้า 144-145) การปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการไม่ได้รับความร่วมของประชาชนในพื้นที่และประชาชนไม่ยอมรับฟังความแนะนำจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ทำให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นได้ยาก (ประภา วุฒิคุณ, 2548, หน้า 95) การปฏิบัติหน้าพบว่ามีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ไม่มีเวลาพอสำหรับการปฏิบัติ เพราะเนื่องจาก เวลาทำงานตรงกับงานประจำและมีการแบ่งพรรคแบ่งพวกทำให้การปฏิบัติหน้างานเป็นไปอย่างลำบากและยังพบว่า การดำเนินงานโครงการฯ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 4 ภาค 8 จังหวัดประสบปัญหาดังนี้ ปัจจุบันอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีจำนวนไม่เพียงพอ จึงทำให้มีภาระงานมากเนื่องจากต้องรับผิดชอบจำนวนครัวเรือนที่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านยังมีขีดความสามารถไม่เท่ากันปัญหาความร่วมมือของประชาชนในชุมชน เนื่องจากประชาชนบางส่วนยังไม่ยอมรับในทักษะความรู้ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ทำให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านบางส่วนประสบปัญหาการสื่อสารทำความเข้าใจกับประชาชน งบประมาณสำหรับจัดซื้ออุปกรณ์การแพทย์ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในแต่ละหมู่บ้านยังไม่เพียงพอ ขั้นตอนและวิธีเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ยังมีความแตกต่างกันอยู่บ้างทำให้การเบิกจ่ายงบประมาณใช้เวลาที่แตกต่างกันนอกจากนั้น การส่งรายงานผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไปยังสำนักงานสาธารณสุขอำเภอที่ล่าช้า ยังทำให้การเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านต้องล่าช้าออกไปด้วยการกำหนดให้ต้องจัดทำรายงานตามแบบฟอร์มต่างๆ เป็นจำนวนมากเป็นการเพิ่มภาระงานที่ไม่ควรเป็นหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ซึ่งเป็นผู้สูงอายุและผู้ที่มีข้อจำกัดด้านการอ่าน เขียน การจัดทำรายงานต่างๆ จึงตกเป็นภาระของบุตรหลานซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดงานบริการสาธารณสุขที่จะต้องไม่ให้ประชาชนทำรายงาน เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านลาออกและยังเป็นการเพิ่มภาระด้านค่าใช้จ่ายในการสำเนาเอกสารรายงานซึ่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านต้องเสียค่าใช้จ่ายในส่วนนี้เอง (สำนักประเมินผล สำนักงบประมาณ, 2556, หน้า 1) สอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานที่สำคัญคือ ปริมาณงานมาก สื่อ/อุปกรณ์/งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดความสามัคคี ช่องทางในการสื่อสารไม่สะดวก ขาดความรู้ และขาดการนิเทศติดตามงานจากเจ้าหน้าที่ (สิริพร สาลีศรี, 2551, บทคัดย่อ)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นในฐานะผู้วิจัยเรียนรัฐประศาสนศาสตร์และเป็นภาคประชาชนจึงสนใจการศึกษาถึงประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านด้านสาธารณสุขมูลฐานของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มพูนประสิทธิผลปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และเพื่อประโยชน์ของสุภาพประชาชนในพื้นที่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการด้านสาธารณสุขของปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่การปฏิบัติงานมีผลกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านด้านสาธารณสุขมูลฐานของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านด้านสาธารณสุขมูลฐานของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากนักวิชาการต่างๆ และแนวคิดประสิทธิผลองค์กรของ Steers (1977) มาประยุกต์เป็นตัวแปรต้น คือ ปัจจัยในการปฏิบัติงาน ได้แก่ 1) ลักษณะขององค์การ 2) ลักษณะสภาพแวดล้อม 3) คุณลักษณะของบุคลากร 4) นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ และได้นำแนวคิดมาตรฐานสาธารณสุขมูลฐาน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2552, หน้า 8-29) มาประยุกต์เป็นตัวแปรตาม คือประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านด้านสาธารณสุขมูลฐาน ได้แก่ 1) ด้านส่งเสริมสุขภาพ 2) ด้านป้องกันโรค 3) ด้านการรักษาพยาบาล 4) ด้านการฟื้นฟูสภาพ

1. ประชากรที่ใช้ในการในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่เป็นตัวแทนครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 2 ตำบลรวมทั้งสิ้น 9,720 ครัวเรือน (ข้อมูลจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองเพชรบุรี 4 ปี, 2558, หน้า 26) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนที่เป็นตัวแทนครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 130 คน โดยใช้สูตรในการคำนวณของ Samuel B. Green (1991) อ้างถึงใน ณัฐพล ขันธไชย (2557, หน้า 143)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้วิธีการวิจัยแบบสำรวจ โดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 130 ชุด และผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ และวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนการสืบค้นข้อมูลทางอินเตอร์เน็ต และเชื่อถือได้

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และการแจกแจงความถี่ (Frequency) และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข และประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านด้านสาธารณสุขมูลฐาน พื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อบรรยายข้อมูล

4.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของลักษณะส่วนบุคคลกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขด้านสาธารณสุขมูลฐาน พื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติ ไคสแควร์ (Chi-Square) และปัจจัยที่ในการปฏิบัติงานกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านด้านสาธารณสุขมูลฐาน พื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยในการปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ปัจจัยในการปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ด้านคุณลักษณะของบุคลากรและมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านนโยบายการจัดและการ และด้านลักษณะขององค์การ โดยแยกพิจารณาเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านลักษณะองค์การ พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ อาสาสมัครสาธารณสุขมีเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีคุณภาพต่อการให้บริการ อาสาสมัครสาธารณสุขมีทักษะการใช้เครื่องมือที่ชำนาญสำหรับการบริการ อาสาสมัครสาธารณสุขมีความรู้สำหรับการใช้เครื่องมือทางการแพทย์สำหรับการบริการ อาสาสมัครสาธารณสุขมีเครื่องมือเครื่องใช้ให้บริการเพียงต่อการให้บริการ และอาสาสมัครสาธารณสุขมีการนำเทคโนโลยีภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้สำหรับการบริการตามลำดับ

1.2 ด้านลักษณะสภาพแวดล้อม พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขมีการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนผู้รับบริการ อาสาสมัครสาธารณสุขสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรในสถานที่เมื่อได้มีการให้บริการ อาสาสมัครสาธารณสุขมีการให้เกียรติซึ่งกันและกันในขณะปฏิบัติหน้าที่ และอาสาสมัครสาธารณสุขสร้างความไว้วางใจกับประชาชนผู้รับบริการตามลำดับ และข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขจัดสภาพแวดล้อมในสถานที่ให้บริการที่ส่งเสริมสุขภาพ

1.3 ด้านลักษณะบุคลากรพบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายข้อพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีระหว่างปฏิบัติงานให้บริการสาธารณสุขมูลฐาน อาสาสมัครสาธารณสุขมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานด้านการให้บริการสาธารณสุขมูลฐาน และอาสาสมัครสาธารณสุขมีความสนใจในการปฏิบัติงานด้านการให้บริการสาธารณสุขมูลฐาน ตามลำดับ ส่วนข้อที่การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขมีการปรับปรุงการทำงานด้านสาธารณสุขมูลฐาน และอาสาสมัครสาธารณสุขมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานให้สำเร็จในด้านการบริการสาธารณสุขมูลฐาน

1.4 ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ พบว่า โดยรวมและรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ มีช่องทางการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหลากหลายช่องทางการสื่อสารมีความเข้าใจอย่างชัดเจน ข้อมูลที่ได้รับมีความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ มีการใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย และรูปแบบการนำเสนอข้อมูลมีความน่าสนใจ

2. ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านด้านสาธารณสุขมูลฐานของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี พบว่า โดยรวมและรายด้านมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นในระดับมากตามลำดับดังนี้ ด้านการฟื้นฟูสภาพ ด้านการป้องกันโรค ด้านการส่งเสริมสุขภาพ และด้านการรักษาพยาบาล เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้ ดังนี้

2.1 ด้านการส่งเสริมสุขภาพ มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ร่วมกับชาวบ้านจัดกิจกรรมออกกำลังกายในชุมชน ให้คำแนะนำแม่เด็กหลังคลอด และให้คำแนะนำกับหญิงมีครรภ์ทั้งไปฝากครรภ์ ตามลำดับ ส่วนระดับความคิดเห็นมากได้แก่ ร่วมแก้ไขปัญหาเด็กขาดสารอาหาร และให้คำแนะนำเรื่องการดูแลรักษาสุขภาพทันตกรรม ตามลำดับ

2.2 ด้านการป้องกันโรค มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ให้ความรู้เรื่องการป้องกันโรคไม่ติดต่อกับประชาชน ให้ความรู้เรื่องโรคติดต่อที่สามารถป้องกันกับประชาชน และติดตามเด็กแรกเกิด ให้ไปรับการฉีดวัคซีนกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่สถานีอนามัยหรือโรงพยาบาลใกล้บ้าน ตามลำดับ ส่วนระดับความคิดเห็นมากได้แก่ สำรวจข้อมูลเด็กแรกเกิด และให้ความรู้เรื่องการป้องกันอุบัติเหตุกับ ตามลำดับ

2.3 ด้านการรักษาพยาบาล มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ให้ความรู้เรื่องการรักษาพยาบาลเบื้องต้นกับประชาชน ให้คำแนะนำในการปฏิบัติตัวกับผู้ป่วยกับประชาชน แนะนำให้ใช้ยาสามัญประจำบ้านกับประชาชน ส่งต่อผู้ป่วยไปรักษาต่อหรือแนะนำให้ไปรักษาที่โรงพยาบาล และให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นกับผู้ป่วยตามลำดับ

2.4 ด้านการฟื้นฟูสภาพ มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ให้คำแนะนำชาวบ้านในการดูแลผู้สูงอายุ ให้คำแนะนำในการในฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายแก่ผู้ป่วย และให้การช่วยเหลือผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ตามลำดับ ส่วนระดับความคิดเห็นมากได้แก่ ให้คำแนะนำชาวบ้านในการดูแลผู้พิการ และติดตามดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อจากสถานบริการ ตามลำดับ

3. ปัจจัยในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขด้านสาธารณสุขมูลฐานของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ได้แก่ ด้านลักษณะสภาพแวดล้อม และด้านนโยบายและการปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 พิจารณาเป็นรายด้านได้ดังนี้

3.1 ด้านส่งเสริมสุขภาพ พบว่าปัจจัยในต่อการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐานของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านส่งเสริมสุขภาพ ได้แก่ ด้านนโยบายและการปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ด้านลักษณะองค์การอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ด้านป้องกันโรค พบว่าปัจจัยในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข มูลฐานของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านป้องกันโรค ได้แก่ ด้านลักษณะองค์การและด้านนโยบายและการปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3.3 ด้านรักษาพยาบาล พบว่าปัจจัยในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข มูลฐานของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านรักษาพยาบาล ได้แก่ ด้านนโยบายและการปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3.4 ด้านการฟื้นฟูสภาพ พบว่าปัจจัยในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐานของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านการฟื้นฟูสภาพ ได้แก่ ด้านลักษณะองค์การ และด้านนโยบายและการปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อภิปรายผล

1. ประสิทธิผลการการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขด้านสาธารณสุขมูลฐานของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี เกิดขึ้นจากปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน อันเนื่องมากจากความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขที่ได้มีการแสดงออกพฤติกรรมหรือปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขมูลฐานให้ประชาชนพบเห็น สอดคล้องกับงานวิจัยของราย จันทร์กลัด (2535, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี พบว่าระดับปัจจัยในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีปัจจัยด้าน

นโยบายการบริหารและการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านลักษณะองค์การตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านงานวิชาการ พบว่า ปัจจัยด้านลักษณะบุคลากร ปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงานส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการ ส่วนปัจจัยย่อยที่ส่งผลต่องานวิชาการ ได้แก่ ปัจจัยย่อยด้านการติดต่อสื่อสาร ภาวะผู้นำและความผูกพันต่อองค์การ ด้านงานบุคลากร พบว่า ปัจจัยด้านลักษณะบุคลากร ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงานส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านบุคลากร ส่วนปัจจัยย่อยที่ส่งผลต่องานบุคลากร ได้แก่ ปัจจัยย่อยด้านการจูงใจ ภาวะผู้นำ และการบริหารสารสนเทศ ด้านกิจการนักเรียน พบว่า ปัจจัยด้านลักษณะบุคลากร ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงานส่งผลต่อการปฏิบัติงานกิจการนักเรียน ส่วนปัจจัยย่อยที่ส่งผลต่องานกิจการนักเรียน ได้แก่ ปัจจัยย่อยด้านการกระจายอำนาจ เทคโนโลยีและอุปกรณ์ ความผูกพันต่อองค์การ ภาวะผู้นำ การจัดหาและใช้ทรัพยากรและการติดต่อสื่อสาร ด้านงานธุรการและการเงิน พบว่า ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อการปฏิบัติงานธุรการและการเงินส่วนปัจจัยย่อยที่ส่งผลต่องานธุรการและการเงิน ได้แก่ ปัจจัยย่อยด้านความชำนาญเฉพาะอย่างการติดต่อสื่อสาร และการบริหารสารสนเทศ ด้านอาคารสถานที่ พบว่า ปัจจัยลักษณะองค์การปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน ด้านงานอาคารสถานที่ พบว่า ปัจจัยด้านลักษณะองค์การ ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อการปฏิบัติงานอาคารสถานที่ ส่วนปัจจัยย่อยที่ส่งผลต่องานอาคารสถานที่ ได้แก่ ปัจจัยย่อยด้านการกระจายอำนาจ การประสานงาน ภาวะผู้นำ การจัดหาและใช้ทรัพยากร ด้านงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า ปัจจัยด้านลักษณะองค์การ ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ส่วนปัจจัยย่อยที่ส่งผลต่องานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ปัจจัยย่อยด้านการกระจายอำนาจ การประสานงาน การจัดหาและใช้ทรัพยากรและการบริหารสารสนเทศ

แสดงให้เห็นว่า ด้านลักษณะสภาพแวดล้อมและด้านนโยบายการจัดและการปฏิบัติ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

2. ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขด้านสาธารณสุขมูลฐานของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้านมีระดับประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยตามลำดับดังต่อไปนี้ ด้านการฟื้นฟู ด้านการป้องกันโรค ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการรักษาพยาบาล แสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติงานของของอาสาสมัครสาธารณสุขด้านสาธารณสุขมูลฐานของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรีอยู่ในระดับดี อาสาสมัครสาธารณสุขปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่อย่างทั่วถึง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพิษณุ คลังสิน (2552, หน้า 69-71) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลตำบลบางกะจะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการป้องกันโรค ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการฟื้นฟู พบว่าระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยุวดี ด่านสุวรรณดำรง (2551, หน้า 63) ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลตำบลท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานชุมชนทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการเป็นผู้สื่อข่าวสาธารณสุข ด้านการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมและป้องกันโรค ด้านการให้บริการสาธารณสุขแก่ประชาชน ด้านการปฏิบัติงานที่ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนด้านการเฝ้าระวังและป้องกันปัญหาสาธารณสุขในหมู่บ้าน ด้านการจัดการวางแผนแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน ด้านการชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาสุขภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน ด้านการดูแลสิทธิประโยชน์ด้านสาธารณสุขของคนในหมู่บ้าน พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนการมีส่วนร่วมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขอยู่ในระดับมาก

3. ลักษณะบุคคลโดยรวมพบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ได้แก่ มีเพียงระดับการศึกษา แสดงให้เห็นว่าลักษณะส่วนบุคคลมีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขด้านสาธารณสุขมูลฐาน สอดคล้องกับแนวคิดของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535, หน้า 81-83) ได้กล่าวไว้ว่าปัจจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานของบุคคล โดยระบุว่า ความแตกต่างระหว่างบุคคลย่อมมีผลต่องานที่แตกต่างกัน โดยมีส่วนในการคัดเลือกงานที่แตกต่างกัน ผู้ชำนาญการเฉพาะด้านในการปฏิบัติงานย่อมแตกต่างกัน แตกต่างกับผลงานวิจัยของ ประภา วุฒิคุณ (2548, หน้า 93-97) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และการได้รับข่าวสารด้านสาธารณสุข ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จังหวัดราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านสาธารณสุขมูลฐานของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรีโดยพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีเฉพาะ ด้านลักษณะสภาพแวดล้อมและด้านนโยบายการจัดและการปฏิบัติ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยส่งผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขของเทศบาลเมืองเพชรบุรี ขึ้นอยู่กับ ลักษณะสภาพแวดล้อม และด้านนโยบายการจัดและการปฏิบัติที่ส่งเสริมทำให้เกิดประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สอดคล้องกับแนวคิดของ Steers (1997) ตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิผลขององค์การซึ่งประกอบไปด้วย 4 ประเภทคือ 1) ลักษณะขององค์การ 2) ลักษณะของสภาพแวดล้อม 3) ลักษณะของบุคคลในองค์การ และ 4) นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทราวดี มากมี (2552, หน้า 274-278) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการวัดประสิทธิผลองค์การสำหรับคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์: การประยุกต์ใช้การวิเคราะห์เชิงสาเหตุพหุระดับปัจจัยเชิงสาเหตุระดับบุคคล ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายใน พบว่ามีอิทธิพลทางตรงเชิงสาเหตุต่อประสิทธิผลคณะครุศาสตร์ และปัจจัยด้านโยบายและการบริหาร พบว่ามีอิทธิพลต่อประสิทธิผล คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

5. ปัจจัยในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านสาธารณสุขมูลฐานของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี สามารถอภิปรายเป็นรายด้านดังนี้

5.1 ด้านการส่งเสริมสุขภาพ พบว่า ปัจจัยในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ได้แก่ ด้านลักษณะสภาพแวดล้อมและด้านนโยบายการจัดและการปฏิบัติ โดยมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สอดคล้องกับแนวคิดของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550, หน้า 8-14) ที่กำหนดแนวทางว่าองค์ประกอบงานสาธารณสุขมูลฐานทั้ง 14 ด้านเป็นกิจกรรมการดูแลสุขภาพ โดยสามารถแบ่งตามบทบาทหน้าที่ของอาสาธารณสุขตามความหมายได้ 4 ด้าน คือ ด้านส่งเสริมสุขภาพ ด้านป้องกันโรค ด้านรักษาพยาบาล ด้านการฟื้นฟูสภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุวดี ด่านสุวรรณดำรง (2551, หน้า 62) ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลตำบลท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษา พบว่า ด้านการส่งเสริมสุขภาพดำเนินงานในระดับดี

5.2 ด้านการป้องกันโรค พบว่าปัจจัยในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านการป้องกันโรค ได้แก่ ด้านลักษณะสภาพแวดล้อมและด้านนโยบายการจัดและการปฏิบัติมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สอดคล้องกับแนวคิดของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550, หน้า 8-14) ที่กำหนดแนวทางว่าองค์ประกอบงานสาธารณสุขมูลฐานทั้ง 14 ด้านเป็นกิจกรรมการดูแลสุขภาพ โดยสามารถแบ่งตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขตามความหมายได้ 4 ด้าน คือ ด้านส่งเสริมสุขภาพ ด้านป้องกันโรค ด้านรักษาพยาบาล ด้านการฟื้นฟูสภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษณา กองมณี (2550, หน้า 63) ได้วิจัยเรื่องการสำรวจระดับความพึงพอใจของประชาชนเขตเทศบาลเมืองจันทบุรีต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผลการศึกษา ความพึงพอใจของประชาชนเขตเทศบาลเมืองจันทบุรีต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับ ความพึงพอใจของประชาชนเขตเทศบาลเมืองจันทบุรีต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ด้านการเฝ้าระวังและป้องกันเป็นที่พึงพอใจของประชาชน

5.3 ด้านการรักษาพยาบาล พบว่า ปัจจัยในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านการรักษาพยาบาล ได้แก่ ด้านนโยบายการจัดและการปฏิบัติ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สอดคล้องกับแนวคิดของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550, หน้า 8-14) ที่กำหนดแนวทางว่าองค์ประกอบงานสาธารณสุขมูลฐานทั้ง 14 ด้านเป็นกิจกรรมการดูแลสุขภาพ โดยสามารถแบ่งตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขตามความหมายได้ 4 ด้าน คือ ด้านส่งเสริมสุขภาพ ด้านป้องกันโรค ด้านรักษาพยาบาล ด้านการฟื้นฟูสภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วินัย แกวพรหม (2553, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ความคาดหวังต่อบทบาท และการปฏิบัติงานจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในงานสาธารณสุขมูลฐานตามทัศนะของประชาชนในตำบลโพธิ์ไทร อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า เห็นว่า อาสาสมัครสาธารณสุขมีการปฏิบัติงานจริงสูงทั้งในภาพรวมและรายด้านย่อยจำนวน 5 ใน 8 ด้าน คือ ด้านการสำรวจข้อมูล ด้านการให้บริการสุขภาพ ด้านการส่งต่อผู้ป่วยไปยังสถานพยาบาลของรัฐ ด้านการเฝ้าระวังโรคในชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.4 ด้านการฟื้นฟู พบว่า ปัจจัยในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านการฟื้นฟู ได้แก่ ด้านลักษณะสภาพแวดล้อมและด้านนโยบายการจัดและการปฏิบัติ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สอดคล้องกับแนวคิดของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550, หน้า 8 - 14) ที่กำหนดแนวทางว่าองค์ประกอบงานสาธารณสุขมูลฐานทั้ง 14 ด้านเป็นกิจกรรมการดูแลสุขภาพ โดยสามารถแบ่งตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขตามความหมายได้ 4 ด้าน คือ ด้านส่งเสริมสุขภาพ ด้านป้องกันโรค ด้านรักษาพยาบาล ด้านการฟื้นฟูสภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษณุ คลังสิน (2552, หน้า 71 - 74) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลตำบลบางกะจะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษา จากการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลตำบลบางกะจะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี พบว่า ด้านการฟื้นฟูการดำเนินงานอยู่ในระดับดี

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยได้ค้นพบถึงประเด็นปัญหาต่างๆ ที่น่าสนใจและนำมาสู่การวิเคราะห์เพื่อสร้างข้อเสนอแนะสำหรับยกระดับประสิทธิผลของอาสาสมัครสาธารณสุข ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. พัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในด้านการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

2. พัฒนาฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขอย่างต่อเนื่อง

3. เพิ่มอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขเพื่อให้การปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานมีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

4. พัฒนาระบบกระจายข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ ข้อมูลกับประชาชนอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับประสิทธิผลของอาสาสมัครสาธารณสุขด้านการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

2. ควรศึกษาประสิทธิผลของอาสาสมัครสาธารณสุขในด้านการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานในหลายจังหวัดเพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบเป็นแนวทางในการพัฒนา การปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

3. ควรมีการต่อยอดโดยการเพิ่มตัวแปรประสิทธิผลให้ครบทั้ง 14 องค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐานเพื่อให้ได้ข้อมูลมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2552). **มาตรฐานงานสาธารณสุขมูลฐาน กระทรวงมหาดไทย**. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

กองกฤษณา กองมณี. (2550). **การสำรวจระดับความพึงพอใจของประชาชนเขตเทศบาลเมืองจันทบุรีต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน** การศึกษาอิสระปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

คณะกรรมการอำนวยการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข. (2555). **แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 2555-2559**. นนทบุรี: ผู้แต่ง.

ณัฐพล ขันธไชย. (2557). บทวิจารณ์บทความ Green. S. B. (1991.How many subjects does it take to do a regression analysis? Multivariate Behavioral Researc, 26, 499-510. **วารสารเกษมบัณฑิต, (15),** 17-31.

ประภา วุฒิคุณ. (2548). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จังหวัดราชบุรี** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล.** กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

พิษณุ คลังสิน. (2552). **การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลตำบลบางกะจะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภัทราวดี มากมี. (2552). **การพัฒนารูปแบบการวัดประสิทธิผลองค์การสำหรับคณะครุสาสตร์/การศึกษา: การประยุกต์ใช้การวิเคราะห์เชิงสาเหตุพหุระดับ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ยุวดี ด่านสุวรรณดำรง. (2551). **การดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลตำบลท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี.** การศึกษาอิสระปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ราย จันทร์กลัด. (2535). **ปัจจัยการบริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วินัย แก้วพรหม. (2553). **ความคาดหวังต่อบทบาท และการปฏิบัติงานจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในงานสาธารณสุขมูลฐาน ตามทัศนะของประชาชนในตำบลโพธิ์ไทร อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

สำนักประเมินผล สำนักงบประมาณ. (2556). **รายงานการประเมินผลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 เรื่อง โครงการส่งเสริมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)เชิงรุก.** กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สิริพร สาลีศรี. (2551). **สภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย.** เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

สุพนจ์ จิตสงวนสุข. (2543). **การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จังหวัดสระบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

Steers. (1977). **The Organization effectiveness : a behavioral View**. Santa Monica: Goodyear.